

De Balans

April 2015 Jaargang 36 nummer 4

Lente-editie

Het vullen van deze column gebeurt meestal als laatste handeling bij het vervaardigen van de Balans.

Niet altijd is er een onderwerp voorhanden en ik wil ook niet alleen maar opsommen wat iedereen in de inhoudsopgave al kan zien.

Dus nu, wat later op de Koningsdag, prakkeiser ik me suf waar ik het over moet hebben.

Eigenlijk kan ik maar 1 ding verzinnen en dat is dat we een fantastisch cluppie zijn!

Gisteravond, Koningsnacht, stond de kraam weer tjokvol met niet alleen huidige leden, maar ook oud-leden zoals Rody, Mart, Olger, Dirk-Jan en Martijn.

Dit geeft toch wel aan dat we een springlevende club zijn met een gezelligheidsfactor die wij schijnbaar heel gewoon vinden, maar echt niet zo gewoon is!

En ook nu weer een lekker volle Balans gevuld door onze vaste columnisten.

JT

redactie

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar :
redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie :
Peter Das
Jos Heesen
John Temming
Tanja Veenstra
Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:
www.ucsderodeloper.nl

Bezoek ook eens ons forum :
www.ucsderodeloper.messageboard.nl

De Balans is in 1985 herrezen uit de as van het *UCS-Bulletin*. Eerdere voorgangers van de Balans waren *Uw Clubstem* en *UCS-Nieuws*.

UCS De Rode Loper is opgericht op 25 november 1930.

Ereleden van de club zijn Nico van Harten en Jan Polders.

Inhoudsopgave

Schaakles 18	Blz 3
30 jaar OKU	Blz 11
Net niet	Blz 13
Stellingsanalyse	Blz 16
Interview Peter Das	Blz 20
Van de bestuurstafel	Blz 28
Rode Lopers Combineren	Blz 30
Visualisatie	Blz 32
Oplossingen Combineren	Blz 35

Schaakles 18: De kracht van het Maroczy-centrum

Jos Heesen, gebaseerd op een oorspronkelijk idee van Yaroslav Srokovsky.

De stukken die in het centrum geplaatst zijn, hebben meer ruimte (velden) onder controle en zijn daardoor bewegelijker en dus actiever. Van de andere kant staan de stukken in het centrum weer eerder bloot aan aanvallen op hun positie. Het is daarom belangrijk dat centraal geposteerde stukken een goede dekking van andere stukken krijgen, in het bijzonder van de eigen torens.

Aaron Nimzowitsch was de eerste die wees op het belang van centralisatie: "*Mit Hilfe der Zentralisation kann man gute Ergebnisse erzielen. Die Beobachtung der zentralen Felder ist eine sehr effektive Strategie, obwohl man oft sehen konnte, wie erfahrene Spieler ohne Zwang die eigenen Kräfte dezentralisieren*".

Een echte grootmeester in de strategie van het centraliseren was oud-wereldkampioen Michail Botwinnik. Hij hanteerde daarbij graag het zogenaamde Maroczy-centrum: pionnen op c4 en e4 (met

zwart c5 en e5), genoemd naar de Hongaarse grootmeester Géza Maróczy.

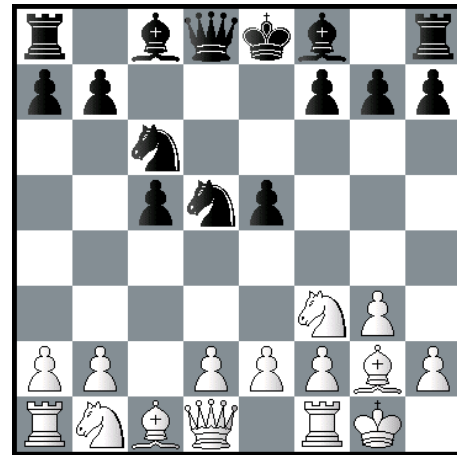
Intermezzo:

Géza Maróczy (Szeged, 3 maart 1870 - Boedapest, 29 mei 1951) was een Hongaarse schaker. In 1895 behaalde hij de meestertitel te Hastings.

Maróczy studeerde wiskunde en vond schaken een uitstekende afleiding. Hij beschikte over een sterke verdediging en eindspel-techniek. Hij wilde dan ook wereldkampioen schaken worden en daagde in 1906 Emanuel Lasker voor een tweekamp uit. Deze is echter nooit gespeeld. Wel leidde hij de WK-matches tussen Max Euwe en Aleksandr Aljechin in 1935 en 1937.

Terug naar de les: al onze voorbeelden zijn gebaseerd op partijen van Botwinnik die hij op dezelfde wijze wist te winnen. Zijn methode is als volgt:

1. verzeker je van een stevig pionnencentrum
2. centraliseer een paard (Pd5 of Pd4)
3. na afruil van dit paard, verhoog de druk op de achtergebleven pion e7 (e2)
4. creëer vervolgens een tweede zwakte in het vijandelijke kamp
5. zorg ervoor dat de tegenstander ten onder gaat aan een van die twee zwaktes

En zwart heeft het Maroczy centrum.

7.d3 Le7 8.Pbd2?!

Slecht gespeeld. Wit doet niets tegen het zwarte Maroczy-centrum c5-e5. Beter was 8.Pc3!? Pc7 9.Pd2 Ld7 10.Pc4 f6 11.f4

8...0-0 9.Pc4 f6 10.Le3 Le6 11.a4?!

Wit verzekert nu zijn paard van een plek op c4, maar dat blijkt niet relevant in deze stelling. Beter was het om te pogen het zwarte centrum te ondermijnen en de optie a2-a3 met eventueel b2-b4 achter de hand te houden.

11...Dd7 12.Dd2 b6 13.Tfc1 Tac8

Zwart bouwt aan een harmonische stelling, die met Pc6-d4 bekroond zal worden. Daarop zal wit op d4 moeten slaan, wat na e5xd4 een achtergebleven pion (e2) oplevert, of hij moet d2-d3 spelen, wat een zwakke pion op d3 oplevert (*also sprach Botvinnik*).

Deze strategie die in de voorbeelden van deze les door Botvinnik wordt gehanteerd, moet niet de illusie wekken dat het een garantie voor succes is. In de volgende les wordt gekeken hoe je het beste tegen een dergelijke Maroczy-centrum moet spelen, c.q. de opbouw van een dergelijk centrum moet verhinderen.

Lisitsin – Botvinnik, Leningrad, 1932

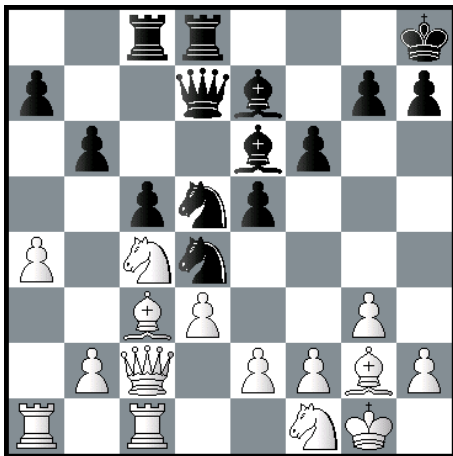
1.Pf3 c5 2.c4 Pf6 3.g3 d5 4.cxd5 Pxd5 5.Lg2 Pc6 6.0-0
Beter 6.d4!

6...e5

14.Dd1 Kh8 15.Ld2 Tfd8 16.Db3 Pc7 17.Lc3 Tb8

Zwart heeft geen haast met Pd4. Wit kan toch slechts passief toekijken hoe zwart zijn stukken hergroepeerd.

18.Dc2 Pd5 19.Pfd2 Tbc8 20.Pf1 Pd4!

Nu pas!

21.Dd1 Lg4

Met zijn sterke centrumpositie kan zwart “overall” aanvallen.

22.Lxd4

Wit kan het paard op d4 niet langer dulden.

22...exd4!

Conversie van het voordeel: zwart converteert zijn dynamische ruimtevoordeel in het centrum in een statisch stellingsvoordeel: de zwakke achtergebleven pion op e2.

23.Dd2 Lf8 24.Te1 Te8

Een nieuwe zwakte – een nieuw plan: drukken op e2.

25.h4

Om Pf1 te activeren, maar nu komt de witte koning in de problemen.

25...Lh3 26.Lf3 Te7 27.Ph2 Tce8 28.Kh1

Dreigt g3-g4, Tg1-g3 met winst van de looper op h3.

28...Le6 29.b3 Pb4 30.Lg2

Wit wil zijn sterke looper op g2 terecht niet afruilen.

30...Ld5 31.Pf3 Tf7!

Zwart doet het rustig aan en activeert zijn laatste stuk, de looper op f8.

32.Kh2 Ld6

De afruil was geen optie omdat dan pion b3 in de problemen zou komen.

33.Lh3 Dd8 34.Tab1 Tfe7 35.Pg1 Lc7 36.Pa3 Lb7

Om te winnen is vaak een zwakte (e2) niet genoeg, daarom moet er aan een tweede gewerkt worden: de positie van de witte koning.

37.Lg2

Gedwongen. Wit biedt zelf de afruil van zijn looper aan, hoewel hij dat steeds trachtte te vermijden. Maar doet hij het niet dan komt Dd5 met dood en verderf.

**37...Lxg2 38.Kxg2 Pd5 39.Pc2 Dd6
40.Pa3 Pe3+ 41.Kh1 Pg4**

De witte stelling stort volledig in.

42.Df4

Of

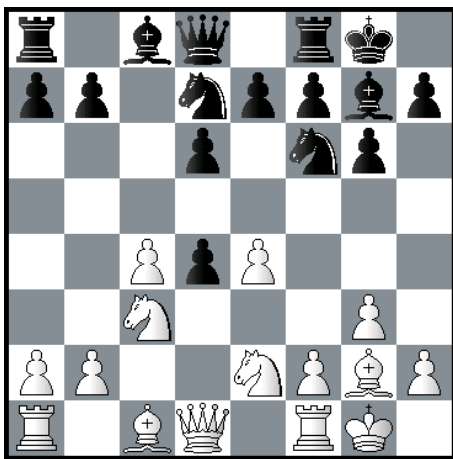
A) 42.Tf1 Dd5+ 43.f3 (43.Pf3 Txe2)
43...Lxg3;

B) 42.Kg2 Pxf2 43.Kxf2 Dxg3+
44.Kf1 Te3 45.Pf3 Dh3+ 46.Kg1
Lh2+ 47.Kh1 Lf4+ 48.Kg1 T3e4

**42...Dxf4 43.gxf4 Pxf2+ 44.Kg2
Pxd3 0-1**

**Botvinnik – Knolodkovich, USSR,
1927**

**1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 Lg7 4.e4 d6
5.g3 0-0 6.Lg2 Pbd7 7.Pge2 c5 8.0-0
0 cxd4?!**

Een ongunstige overgang naar het Maroczy-centrum met c4-e4. Een dergelijke pionnenstructuur is met

een paard op d7 moeilijk aan te tasten. Beter was 8...Tb8 met het idee a7-a6 en b7-b5.

9.Pxd4 Pe5 10.b3 Ld7 11.Lb2 Pc6

Het paard heeft drie zetten nodig gehad om op zijn “eigen” veld c6 te komen.

12.Pd5!?

Normaal gesproken doet men een dergelijke uitval pas als de torens ook actief kunnen meedoen, maar wit wil (en kan) de omslachtige paard manoeuvre van zwart op deze manier afstraffen.

12...Pxd5 13.exd5 Pxd4 14.Lxd4

Wit heeft meer ruimte en druk tegen de achtergebleven pion op e7: de bedoeling van de bezitter van het Maroczy-centrum.

**14...b5 15.Lxg7 Kxg7 16.Dd4+ Kg8
17.cxb5**

Meer kansen bood 17.c5!? dxc5
18.Dxc5 a6 19.Tfe1 Te8 20.Tac1
Tc8 21.Da7 a5 22.a3! a4 (22...Lf5
23.Txc8 Lxc8 24.Tc1±) 23.b4 Lf5
24.Tc5±

17...Lxb5 18.Tfe1 Dd7

Beter 18...a5! Om a2-a4 en b3-b4 te verhinderen.

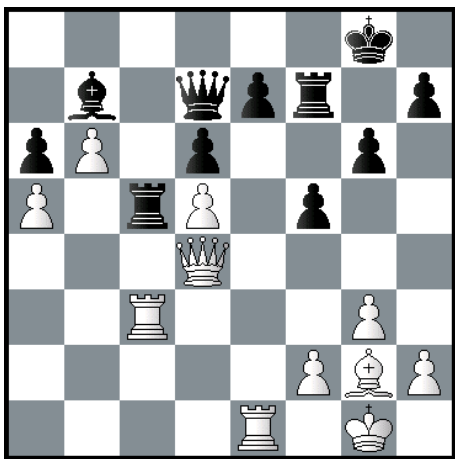
19.Te3

Of 19.a4 Wit heeft een lichte druk op pion e7. In zulke stellingen is het zaak om een tweede zwakte te creëren (in welke les kwam dit niet aan bod ☺). In dit geval bestond dat uit de mogelijkheid van een pionnenmeerderheid op de damevleugel: 19...La6 20.b4 Tfc8 21.b5 Lb7±

19...f5?

Zwart verzwakt zijn stelling onnodig; hij wil pion e7 dekken met de toren op f7. Zinvoller was echter 19...a5 om de witte opbouw te verstoren.

20.a4! La6 21.Tae1 Tf7 22.b4 Lb7 23.b5 a6 24.b6 Tc8 25.a5 Tc5 26.Tc3

Na de afruil van deze torens kan zwart zijn stelling niet meer redden.

26...Txc3 27.Dxc3 Tf8 28.De3 Te8

Of 28...Kf7 29.De6+ Ke8 30.Tc1+- Dd8 31.Tc7 Tf6 32.Dg8+ Tf8 33.Dxh7+-

29.Tc1 Tc8 30.Txc8+ Lxc8

Of 30...Dxc8 31.Dxe7 Dc1+ 32.Lf1 Lxd5 33.b7+-

31.De6+!

Dame ruil maakt de weg vrij voor pion b6!

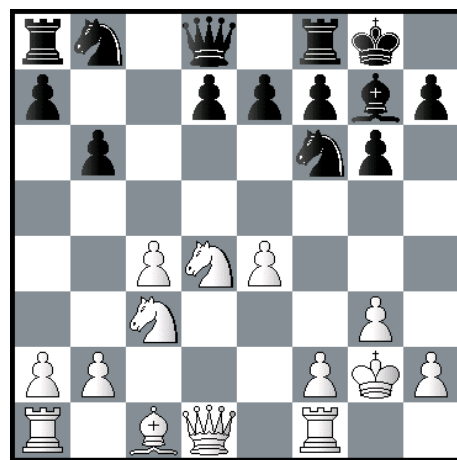
31...Dxe6 32.dxe6 Kg7 33.b7 Lxb7 34.Lxb7 Kf6 35.Lxa6 1-0

Botvinnik – Liliental, Moskou, 1936

1.Pf3 Pf6 2.c4 b6 3.g3 Lb7 4.Lg2 c5 5.0-0 g6 6.d4 cxd4 7.Pxd4 Lxg2 8.Kxg2 Lg7

Beter 8...Dc8 9.b3 Db7+ 10.f3 d5!?

9.Pc3 0-0 10.e4

Botvinnik heeft weer een Maroczycentrum verkregen.

10...Pc6 11.Le3 Dc8 12.b3 Db7

De zwarte dame neemt pion e4 onder vuur.

13.f3

Wit doorziet dit en versterkt zijn centrum.

13...Tfd8 14.Tc1 Tac8 15.Dd2 a6

Zwart wil b6-b5 spelen, want voor de voorbereiding van d7-d5 is het al te laat: 15...e6 16.Tfd1 d5 17.cxd5 exd5 18.Pxc6 Txc6 19.Lg5!±

16.Tfd1 Pxd4

Of 16...b5 17.cxb5 Pxd4 18.bxa6+-

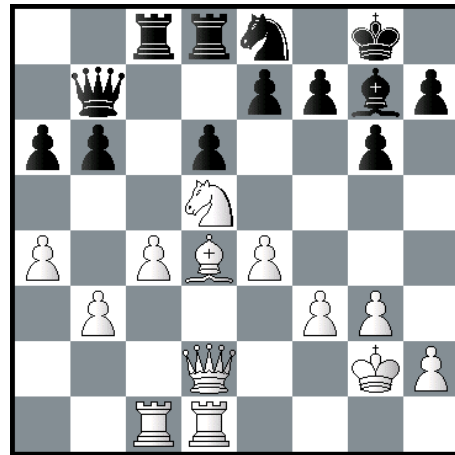
17.Lxd4 d6

Betere kansen bood 17...b5!?
18.cxb5 axb5 19.Lxf6 Lxf6 20.Pd5 Txc1 21.Txc1 Da6 22.Tc5 Ta8
23.Pxf6+ exf6 24.Tc2 want ondanks de betere pionnenstructuur van wit, houdt zwart uitzicht op remise.

18.a4!

Dit verhindert b6-b5 voor een lange tijd.

18...Pe8 19.Pd5!

Typisch voor een dergelijke stelling. Deze zet dwingt zwart zich te verzwakken.

19...Tc6

Of 19...b5 20.cxb5 axb5 21.a5±

20.Lxg7 Pxg7 21.h4

Wit richt zijn pijlen op de zwarte koning, die door de afruil van de zwartveldige lopers verzwakt is.

21...Te8 22.Tc3 Ph5 23.Dd4 b5?

Beter 23...Pf6! 24.Pxf6+ (24.Tdc1! Pxd5 25.exd5 Tc7 26.h5±) 24...exf6 25.Dxf6?! d5

24.cxb5

Wit converteert (opnieuw) zijn dynamische ruimtevoordeel naar een statische vorm.

24...axb5 25.Tdc1

Verzekert zich van de controle over de c-lijn.

25...Txc3 26.Txc3 bxa4 27.Tc7 Db5
Of 27...Dxb3 28.Pxe7+ Txe7
29.Tc8+-

28.bxa4 De2+ 29.Df2 Dxf2+
30.Kxf2 e6 31.Pb6

De vrije a-pion beslist de partij.

31...Pf6 32.a5 Tb8 33.Tc8+ Txc8
34.Pxc8 Pe8 35.a6 Pc7 36.a7 Pa8
37.Pxd6 Kf8 38.e5 Ke7 39.Ke3 f6
40.Kf4

Beter is nog 40.Pc8+! Kf7 41.Kd4+-

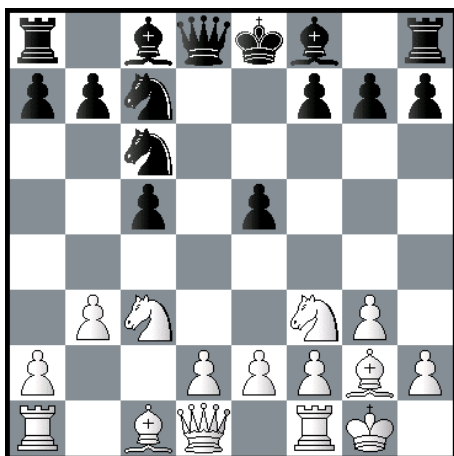
40...h6 41.Pc8+ Kf7

Of 41...Kd7 42.exf6 Kxc8 43.f7+-

42.Ke4 Kg7 43.Kd4 Pc7 44.Kc5 1-
0

Kirillov – Botvinnik, Moscow,
1931

1.c4 c5 2.Pc3 Pf6 3.g3 d5 4.cxd5
Pxd5 5.Lg2 Pc7 6.Pf3 Pc6 7.0-0 e5
8.b3

En wie heeft weer het Maroczycentrum? Beter was 8.d3 Le7 9.Pd2 Ld7 anders komt Lxc6 10.Pc4 f6 11.f4! en wit kan de c5-e5-pionnenstructuur aantasten.

8...Le7 9.Lb2 0-0 10.Tc1 f6 11.Pe1

Of 11.Pa4 b6 12.e3 (*Niet 12.Pxe5?*

Pxe5 13.Lxa8 Pxa8 en de zwarte lichte stukken zijn sterker dan de toren, omdat ze beter in te zetten zijn bij een koningsaanval. Bovendien

zijn de witte velden rond de witte

koning zwak.) 12...La6 13.Te1 Pb4!

(Of 13...Ld3!? 14.Pd4! Pxd4 15.exd4

exd4 16.Lxa8 Pxa8 17.Df3 Lb5

18.De4 Tf7) 14.d4 exd4 15.exd4 Pd3

16.dxc5 bxc5 met groot voordeel

voor zwart in: Kogan-Lipnitsky,

USSR 1948.

11...Lf5 12.Pa4 Pa6 13.La3 Da5

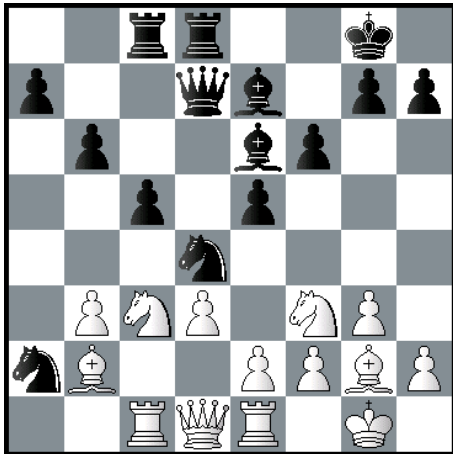
Zwart heeft zijn centrum verstevigd en gaat nu centraliseren om de druk in het centrum te vergroten.

14.Pc2 Tfd8 15.Pe3 Le6 16.d3

Tac8 17.Pc4 Dc7 18.Pd2 b6 19.Lb2
Dd7 20.Te1 Pd4

Zwart heeft nu een bijna (alleen het paard op a6 moet zijn positie nog verbeteren) ideale stelling en kan op zoek naar zwaktes in de witte stelling.

21.Pc3 Pb4 22.Pf3? Pxa2!

Met deze combinatie bereikt zwart beslissend voordeel.

23.Pxd4

Of 23.Pxa2 Lxb3 24.Dd2 Pxf3+
25.Lxf3 Lxa2 26.Lxe5 Le6-+

23...Pxc3 24.Txc3 cxd4 25.Txc8

Txc8 26.e3 Lb4 27.Te2 Lc3

28.exd4 Lxb2 29.Txb2 Dxd4

30.Ta2 a5 31.Ta4 Dc3 32.Th4 Dc1

0-1

30 jaar OKU

Kees Volkers

Volgende maand vindt weer het OKU plaats: het Open (schaak) Kampioenschap van Utrecht. Voor de 42e keer alweer. Het eerste toernooi vond plaats in 1974. Winnaar werd Peter Monte. Ik kan 'm helaas niet voor me halen. Ik was nog niet into chess in die jaren. Verdeed mijn tijd met veld- en zaalvoetbal, waarin ik ook toen al vooral in de derde helft tot de uitblinkers behoorde. Het waren de jaren dat ook iemand als Anton Rosmüller het toernooi nog kon winnen (1976). Het jaar daarop won voor het eerst een schaker met een titel: IM Bruno Carlier. Het toernooi groeide langzaam in aanzien. In 1982 won voor het eerst een FM: Han Janssen. Maar het zou nog tot 1992 duren voordat een grootmeester het toernooi op zijn naam schreef: de Chileen Roberto Cifuentes!

Dat was in de kantine van het Utrechts Nieuwsblad, in Houten, waar het toernooi een lange tijd werd verspeeld. Ik was er bij. Niet omdat ik in Houten woonde, want dat zou nog even duren. Ik weet nog dat ik voor de eerste keer naar Houten reisde en op het station uitstapte. Het was een kolere-eind lopen naar het UN-gebouw en natuurlijk raakte ik volkomen de weg kwijt in het mij onbekende labirynth van fietspaden. Ik bezwoer dat ik nooit in Houten zou gaan wonen.

In 1993 werden mijn dochters geboren en verhuisden we naar Houten.

Het is moeilijk om partij-technisch op het OKU terug te kijken. Een paar jaar geleden heb ik in een vlaag van zelfhaat al mijn partijen weggegooid. Maar een aantal dingen weet ik me natuurlijk nog wel te herinneren. Ik heb mooie partijen gespeeld, en ik heb klote-partijen gespeeld. De allereerste keer dat ik mee deed was in 1985. Ik was nog geen lid van een schaakclub, wij speelden in die tijd veel huistoernooitjes. Het OKU 1985 werd verspeeld in de kantine van een bankgebouw in Kanaleneiland. Ik was zo groen als gras, stond stijf van de zenuwen, en moest de eerste ronde tegen een vrouwmens. Ze heette Jeanne Potters. Wist ik toen veel. Het was de oprichtster van de beruchte vrouwenschaakclub Chess Pot in Amsterdam. Veel later hoorde ik dat het ook nog een tante was van Marjolein.

Ik won binnen twintig minuten in een Italiaanse partij, de enige opening die ik kende. Ik kreeg daarvoor een rondeprijs: een plastic zak met sponsorrotzooi. De tweede partij won ik ook. Ik gaf al snel een stuk weg, waardoor mijn tegenstander werd overmand door meewarigheid en zich mat liet zetten.

De derde partij had ik een bye. Ik stond in de top van de ranglijst. Ik had echter weinig idee van de sterkte van mijn tegenstanders, want de meesten hadden nog geen elo-rating. Ik had al spijt dat ik me niet voor de A-groep had aangemeld, want daar was het prijzengeld een stuk hoger.

Bij die 2,5 punt bleef het echter. Ik beseftte daarna dat de B-groep misschien toch beter was voor mij. Winnaar van het toernooi werd Jeroen Vanheste, die als schaker anoniem is geworden, maar tegenwoordig boeken schrijft over humanisme.

Het is net als met seks: the first time is the worst time, maar ook de keer die je helaas het beste bij blijft. Het spijt me, lezer, als ik met deze opmerking hardnekkig verdrongen beelden weer terughaal. Maar goed, achteraf was dat eerste OKU niet eens zo heel erg. Ik heb daarna nog vele keren met het OKU meegedaan en nog vele malen het resultaat 2,5 uit 6 gehaald. Ook vele malen 3 uit 6, soms 3,5 uit 6. Een enkele maal 4 uit 6. Maar ook wel eens 2 uit 6. op gegeven moment ga je er van zelf in geloven dat 3 uit 6 je lot is en leg je je daar bij neer.

Eén keer ben ik uit mijn slof geschoten met 4,5 uit 6. Het was een wat onwennige situatie. Ik had 4 uit

5 en mocht in de laatste ronde aan bord 1 plaats nemen tegen de koploper, die 5 uit 5 had. Als ik won zou ik de 1e prijs in groep B behalen! Het leuke was dat aan het 2e bord clubgenoot Chris Lutz zat. Chris won, mijn tegenstander bood al na 5 zetten remise aan. Zo gaat dat dus aan de top, bedacht ik me. Ik speelde door, maar toen het verkeerd af dreigde te lopen bood ik op mijn beurt lafhartig remise aan, wat onmiddellijk werd aangenomen. Ik eindigde gedeeld derde met een mooi elo-prestatie.

Daarna is het hard bergafwaarts gegaan. De laatste malen werd het OKU gehouden in Maarssen, bij een korfbalclub! Ik eindigde de laatste keer met 2,5 uit 6 en beseftte dat ik in 30 jaar geen haar beter was geworden. Mijn elo-prestatie was de laagste ooit. Het is dan een eind terugfietsen naar station Utrecht, langs de ellenlange Amsterdamsestraatweg. Maar het was wel erg gezellig daar, op dat terras in de zon, met een lekker biertje, en veel clubgenoten. Ook dat is wat waard.

In 2015 keren we weer terug naar Utrecht. Naar de school waar mijn dochter haar VWO-diploma kreeg uitgereikt. Ik denk dat ik er toch weer bij ben. Niets meer te verliezen!

Net niet

Timo Können

Dat was het weer voor dit seizoen! Met wat meer geluk – beter gezegd: wat minder pech – hadden we Houten in de voorlaatste wedstrijd verslagen, en dan waren we waarschijnlijk kampioen geworden. We – dat wil zeggen het Eerste, zoals u misschien al begrepen had – waren er nu dichterbij dan vorig seizoen, toen En Passant 2 duidelijk sterker was. Dat team is inmiddels al weer gedegradeerd uit de promotieklasse en kan ons dus komend seizoen weer voor de voeten gaan lopen, zo lees ik net op het forum. Henk L., als competitieleider van de SGS weet je wat je te doen staat!... Of laat eigenlijk maar: als ze degraderen zijn ze waarschijnlijk toch niet zo heel goed. Wij daarentegen, versterkt met Mike, gaan het volgend jaar nog weer beter doen. Zou het deze keer voldoende zijn voor promotie?!

In elk geval konden we in de laatste wedstrijd bij Paul Keres 5 thuis duidelijk laten zien wie de sterkste was. Jos (7) had een leuke Van Geet-partij tegen collega-tacticus Michiel van Hasselt, die op beide vleugels pionnen naar voren gooide. Gevolg was wel dat hij problemen met z'n koning kreeg toen de stukken van

Jos binnenkwamen, en dat redde hij niet. Zo komt Jos na een aarzelende seizoensstart uit op de nette eindscore van 5½ uit 9.

Chris (8) mocht proberen revanche te nemen voor de nederlaag die hij vorig jaar met dezelfde kleur tegen dezelfde tegenstander (Peter van den Belt) leed in dezelfde opening, het Marshallgambiet. Het lukte half: remise. Chris was in het begin van het seizoen van slag, zowel intern als extern, maar heeft uiteindelijk met 4 uit 8 toch de 50 % gehaald.

Timo (3) had het geluk dat Jan Teuben al in de opening een 'handigheidje' bedacht dat Jans eigen stelling niet bepaald ten goede kwam. Na nog een paar mindere verdedigingszetten sloeg de witte aanval door. Timo kon na twee hele punten aan het begin ronden lang niet meer winnen, ook niet in erg goede stellingen, maar nu dus eindelijk weer wel, zodat hij nog op een redelijke 5 uit 9 eindigde.

Dat waren 2½ punt, maar er was wat reden tot zorg omdat Majnu (2) en Seth (4) niet goed stonden. De laatste had in het Frans tegen Frank Heinen een stuk geïnvesteerd

voor twee verbonden vrijpionnen – of dat zo hoort en of het helemaal vrijwillig was weet ik niet – maar had een dame die vóór de pionnen stond en ingesloten dreigde te raken. Het in veiligheid stellen van de dame kostte een van de pionnen, zodat de situatie er enigszins penibel ging uitzien. Uiteindelijk wist Seth met een paar slimmigheden eeuwig schaak af te dwingen. Zijn seizoen liep zo ongeveer omgekeerd aan dat van Chris. Hij begon met 3 uit 3 extern en een eerste plaats in de interne competitie, maar kon na zijn lange reis in Azië zijn vorm niet meer terugvinden. 4 uit 7 aan merendeels bord 1 en 2 is natuurlijk nog steeds niets om je voor te schamen.

Rond dezelfde tijd speelde ook Henk (1) remise. Hij had de hele partij goed gestaan tegen Klaas Veldhuijzen, maar toonde naar eigen zeggen ‘slechte techniek’. Bijgevolg verloor hij de wedloop om het hoogste scorepercentage van het team. Met zijn 5½ uit 8, vanaf ronde 3 uitsluitend aan bord 1 en 2 behaald, heeft hij ongetwijfeld wel met afstand de hoogste TPR.

Henks percentageconcurrent Peter H. (6) kreeg met zwart tegen Menno van der Meer een ideaal Leeuw-aanvalsschema op het bord: g7-g5,

dan Pg6-f4, wit ziet zich gedwongen tot Lxf4 en de zwarte g-lijn komt open. Uiteraard had zwart nog niet gerokeerd en wit wel (kort). Het werd een mooie partij, waarin Peter met 2 minuten op de klok het hoofd koel hield en de benodigde matcombinatie vond. Daarmee eindigt hij op 6 uit 8 oftewel precies 75 %. Peter begon met 2 uit 4, merendeels aan bord 8, en bleek vervolgens warmgedraaid. Met 4 uit 4 aan bord 6 sloot hij het seizoen af. Dat hij niet op een hoger bord kwam te spelen was alleen omdat Jaap aan bord 5 een soortgelijke serie produceerde.

Toen Majnu vroeg wat de stand was kon ik nu dus mooi antwoorden: ‘We hebben 4½ punt.’ Zijn reactie was een zicht- en hoorbare ontspanning: ‘Ooooh...’. Nadat hij in een Aljechin eerst precies de stelling had gekregen waar zwart op hoopt, had hij het tegenspel van Gerard Halve onderschat, was in de verdrukking gekomen en had een kwaliteit moeten geven. Maar nu kreeg hij toch nog kansen. De witte koning stond onveilig en er zaten tactische grappen in de stelling, zodat ik het punt al bijna voor Majnu telde. Maar wat ik vergat was dat de zwarte koning óók onveilig stond, en dat gaf uiteindelijk de doorslag. Het was weer ‘net niet’ voor Majnu,

net als in de vorige wedstrijd, en daarmee is hij het levende symbool geworden voor dit seizoen van ons team. Als clubkampioen aan bord 1 begon hij aarzelend, zakte toen op eigen verzoek en scoorde drie overwinningen achter elkaar. Vervolgens schoof hij weer naar een wat hoger bord om daar twee keer aan het kortste eind te trekken. Zo eindig je dan kleurloos op 3½ uit 7. Een team waarin 50 % de laagste score is heeft natuurlijk wel goed gescoord en mooi gelijkmatig gepresteerd.

Alleen Jaap (5) was nu nog bezig aan zijn lange partij tegen Oscar Groenhof. Ook Jaap was volgens mij goed uit de opening gekomen en toen 'in einer schwierigen Lage' (ik ben bezig in een Duits boek over mijn schaak(anti)held E.J. Diemer, vandaar) verzeild geraakt.

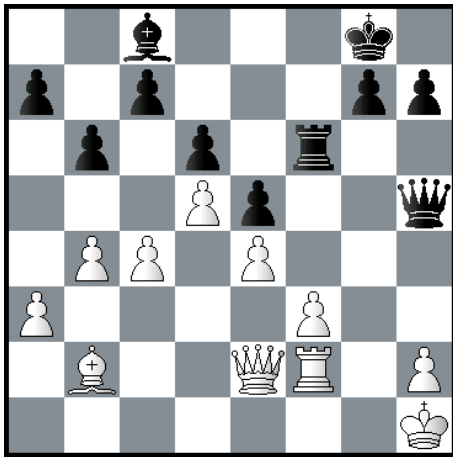
Hij moest een paard terugspelen naar b1 om pionnetjes op a3 en c3 te dekken, maar zoiets demoraliseert Jaap nooit. Een uurtje later stond hij weer beter en het eindresultaat was een ongebruikelijk eindspel van ieder twee lopers en een stuk of vier pionnen.

De zwarte pionnen waren alleen allemaal geïsoleerd, zodat Jaap er een paar kon veroveren, zelf naar dame kon lopen en aldus het punt binnenhalen. Eindstand 2½-5½. Met zijn zesde overwinning komt Jaap op 6½ uit 9, het hoogste aantal punten. Jongens, geen ruzie maken over wat nou het zwaarst moet tellen, het aantal punten of het percentage. Wij zijn allen broeders. Volgend seizoen zullen de meeste van ons Wundermenschen (Duits is heel geschikt voor overdrijving) elkaar weer terugvinden in het Eerste – dann geht's wieder los!

Stellinganalyse en visualisatie

Jos Heesen

Er rezen wat vragen waarom ik in onderstaande stelling remise gaf in een partij op het zevende bord van ons eerste team tegen ZZC.

Wit heeft zojuist 27.e4... gespeeld (er zijn schakers die dat al op hun eerste zet doen) en bood remise aan. De stand was op dat moment 2-0 voor ons (Chris en Majnu hadden gewonnen). Ik had, met zwart, de hele partij een aangenaam initiatief gehad (geheel conform de ideeën achter het Heesen Systeem) en was in eerste instantie geneigd om het aanbod af te slaan.

Even een intermezzo: *ik had mij voorbereid op de tegenstander van Chris, P. Remie, en was onbekend met status/elo van mijn huidige tegenstander. En dat was eigenlijk wel goed, want had ik geweten dat hij ongeveer 200 elo-punten minder had, was mijn stellingsoordeel af en toe, en zeker nu bij het huidige*

remise aanbod, behoorlijk vertroebeld geraakt. Tot nu toe had hij, mijns inziens, niet gespeeld als iemand met 200 elo-punten minder! Ik had het gevoel met een gelijke, zij het veel jongere, tegenstander van doen te hebben.

Terug naar de stelling en mijn afweging of ik het remise aanbod zou aannemen. Omdat ik geneigd was het aanbod af te slaan begon ik met een grondige analyse van zwarts kandidaatzetten in de stelling. Wat mij betreft waren dat, in oplopende volgorde van hun merites:

a) 27...Tf4

Dit leek mij niks omdat de toren weer weg zou moeten na 28.Lc1... Dat zou naar h4 kunnen, maar ik had niet het gevoel dat hij daar nou zo veel beter staat dan op f6. Dus deze kandidaat viel af.

b) 27...g5

Dan komt ook 28.Lc1... met de dreiging 29.Lxg5... en 30.Tg2... dus omdat te voorkomen moet 28...h6 volgen, want 28...g4 is niets na 29.f4... Na 28...h6 zag ik niets dwingend voor zwart meer, dus deze was ook onvoldoende.

c) **27...Ld7**

Eigenlijk een zet waarmee zwart “past”; alle zwarte stukken stonden eigenlijk al op de goede velden, en wit lijkt een beetje in zetdwang. Door even te passen krijgt wit de gelegenheid om de fout in te gaan. Maar als hij dat niet doet, kan hij zijn stelling nog verbeteren door weer 28.Lc1... te spelen en zwart is niets verder gekomen. Valt ook af.

d) **27...Lh3**

Deze zet houdt het midden tussen “passen” en actief spel. Hij voorkomt witte zetten als Tg2 of Df1, maar dreigt eigenlijk niets concreets. Ook hier kan wit zijn stelling weer verbeteren door zijn minst actieve stuk, de looper, naar een actievere positie te manoeuvreren: 28.Lc1... En wat is zwart dan van plan? Ik verviel weer in een van de vorige opties, namelijk: **27...Lh3 28.Lc1 g5**. Hier is dat een betere uitvoering, omdat wit nu geen mogelijkheid heeft om Tg2 te spelen.

En hier komt het tweede deel van de titel van dit stukje om de hoek kijken: visualisatie van de stelling na

27...Lh3 28.Lc1 g5. Dat lukt me nog prima, maar ik had problemen met de visualisatie vanuit wits standpunt (daarom ook expres geen analysediagrammetje hier, zodat de lezer met mij mee kan voelen c.q. visualiseren): wat zou wit na **27...Lh3 28.Lc1 g5** van plan kunnen zijn?

Een tweede intermezzo: *ik heb in mijn schaakbibliotheek eens gezocht naar een boek waarin aandacht besteed wordt aan het visualiseren van een stelling. En dat viel tegen! De enige boeken die ik vond met de term “visualisatie” in de titel waren: Chessvisualization Book 1 en (weinig origineel) Chessvisualization Book 2 van Ian Anderson. In het eerste boek staan 800 oefeningen met een ply-diepte die begint met 4 en oploopt tot 39 (een ply is een halve zet, alleen wits of zwarts zet). Het idee is dan dat je de bedoelde zettenreeks afspeelt in je hoofd (visualiseert) en gedurende dat proces steeds bijhoudt wat de materiaal-verhouding is, welke posities de stukken innemen en wat het effect daarvan is in de eindstelling.*

Het idee is nu dat je op een bepaald moment merkt dat je aanloopt tegen de “Ply Depth Barrier”, zoals de schrijver dat noemt. Hij geeft 3 methodes om deze barrière te slechten:

- *Brute force*
- *Consolidation*
- *Stretching*

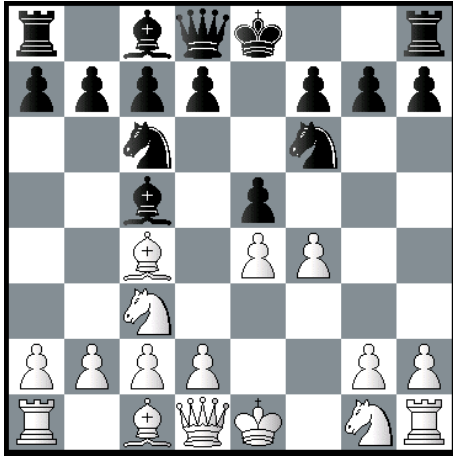
Stel dat je bij de 7 ply oefeningen aan stuitert tegen de Ply Depth Barrier, dan kun je met de Brute force methode alle 7 ply oefeningen uit alle hoofdstukken herhalen totdat de barrière is genomen. Met de Consolidation methodiek herhaal je alle 5 en 6 ply oefeningen totdat die een “piece of cake” zijn om daarna de 7 ply barrière met zelfvertrouwen tegemoet te gaan. Bij het Stretching doe je juist het omgekeerde: je oefent net zolang met 8 en 9 ply totdat 7 ply een makkie lijkt.

Ter afsluiting van dit intermezzo: aan het einde van het eerste boek Chessvisualization, viel mijn oog op de titel van een van de hoofdstukken: “Rabid Knight”. Ik dacht eerst met een spelfout van doen te hebben; hij bedoelt natuurlijk “Rapid Knight”, maar dat was niet het geval. Wat is rabid? Volgens het woordenboek op internet is de definitie van rabid als bijvoeglijk naamwoord: fanatical, extreme, irrational, fervent, zealous, bigoted, intolerant, narrow-minded, intemperate, crazed, wild, violent, mad, raging, furious, frantic, frenzied, infuriated, berserk, maniacal. Doe mij twee van dergelijke paarden!

Weer terug naar mijn visualisatie van de stelling na **27...Lh3 28.Lc1 g5** (slechts 3 ply diep). Liep ik hier al tegen de Ply Depth Barrier aan? In zekere zin wel: ik kon de stelling na 3 ply scherp visualiseren, dus in die zin geen vuiltje aan de lucht, maar ik kon geen logische voortzetting van wit bedenken en dus de barrière niet opschuiven naar 5, 6 ply. En daar zit hem de kneep: volgens mij zijn er twee Ply Depth Barriers. Een aan het eind van een geforceerde zettenreeks en een als er geen enkele zet gedwongen is. Die eerste barrière ligt veel verder weg dan de tweede (althans dat is voor mij zo).

De overpeinzingen over kandidaatzetten en het mijmeren over het dichterbij komen van barrières met het klimmen der jaren, gaven mij geen goed gevoel over de voortzetting van de partij. Ik ging op het projectiescherm eens kijken hoe we er in de andere partijen voorstonden en dat zag er veelbelovend uit. Toen liep ik naar het bord van Timo om met hem het al dan niet aannemen van het remise aanbod te bespreken, maar hij zat net in het doorrekenen (en visualiseren) van een lastige afwikkeling. Toen hakte ik de knoop door: remise!

Een week later, intern tegen Peter Hoogakker, liep ik tegen een echte Ply Depth Barrier aan. In deze stelling

besloot ik tot het (achteraf bekeken) waanzinnige 5.d4:

In mijn visualisatie na: 5.d4 ed4 6.e5 dc3 7.ef6 Df6 zag ik niet dat na 8.bc3 Dc3 9.Ld2 (wat mijn plan was) mijn looper op c4 “en prise” stond. Mijn Ply Depth Barrier was hier dus 7. Wil je zelf eens testen waar jouw barrière ligt? Elders in deze Balans staan wat oefeningen volgens het stramien zoals beschreven in het tweede intermezzo hierboven.

Interview Peter Das ‘Ik zou graag ergens in excelleren’

Tanja Veenstra

Op de valreep kan ik terecht bij Peter voor een interview. De Balansplanning was mij even ontschoten. Samen met Denisa en dochtertje Jennie (ruim 6 maanden) woont hij in een bescheiden huis met behoorlijke tuin aan de spoordijk in het Utrechtse Elinkwijk. Het 100 jaar oude huis was bij aankoop behoorlijk verwaarloosd, maar na een flinke klusperiode is het omgetoverd tot een comfortabel onderkomen, inclusief waterdicht dak.

In de gesprekken met Denisa, afkomstig uit Albanië, wisselen Nederlands en Engels elkaar af. De eerste inburgeringshorde is genomen, waarvoor hulde. Want het zal niemand ontgaan zijn: Nederland in komen om er te blijven wordt steeds moeilijker.

We zetten ons aan tafel met thee en later een biertje. Door de babyfoon babbelt Jennie af en toe wat mee.

Goh Peter, hoe kom je nou aan een Albanese vrouw?

We kennen elkaar via het werk. Ik heb haar in 2007 ontmoet op een conferentie in Zandvoort, waar het ging over het meten van resultaten van mensenrechtenprogramma's. Denisa werkte toen voor een mensenrechtenorganisatie in Tirana. Zelf werkte ik bij Context, een consultancybedrijfje in Wittevrouwen, dat organisaties adviseert en ondersteunt die zich inzetten tegen armoede, uitsluiting van bevolkingsgroepen en voor mensenrechten. We hielden contact per mail. Ik ging een keer naar Albanië en zij kwam een keer hier, en zo is het gekomen.

Albanië is trouwens een prachtig land, een nog niet zo toeristische vakantiebestemming. Je hebt er alles: interessante steden, bergen, stranden, mooie natuur en zowel recente als oude geschiedenis ligt er voor het oprapen. Bovendien is het leven er goedkoop.

Grappig is dat de burgemeester van Tirana, voorzitter van de democratische partij, in Utrecht heeft gestudeerd. In de Albanese hoofdstad hebben ze bepaalde dingen van hier overgenomen, zoals hangende bloembakken en fietspaden.’

Denisa komt met een dik boek vol kleurrijke luchtfoto’s (genomen vanuit een hanglider). Ik kijk mijn ogen uit: schitterende bergen, landbouw op z’n vooroorlogs, moerassen, meren, zon, zee en een eiland met precies dezelfde vorm als Albanië zelf. Een oude stad die tegen de zwaartekracht in tegen een rotswand is aan geplakt, zeer oude amfiteaters, orthodoxe kerkjes en van die typisch communistische flats. Daar zou ik wel een keer heen willen! Behalve dan naar het uiterste noorden, waar bloedwraak nog schijnt voor te komen.

Op een foto van Tirana wijst Denisa de plekken aan waar haar moeder en broer wonen. Desgevraagd vertelt Denisa dat ze haar vaderland natuurlijk mist, maar haar verhuizing

naar Nederland was een bewuste keuze en het leven hier bevalt haar goed.

Denisa is hier komen wonen, jullie zijn getrouwd en jullie hebben een dochter gekregen: hoe bevalt het ‘nieuwe leven’?

‘Prima! Ik ben van verschillende kanten gewaarschuwd dat een kind krijgen niet die roze wolk is die je misschien verwacht. Maar ik moet zeggen dat het me alles ‘meevalt’. Jennie is een vrolijke baby, ze lacht veel. Alleen deze winter was het even penibel. Ze had een virus en moest veel hoesten, had het benauwd en huilde veel. Dat hoesten is riskant voor de longen van een kindje jonger dan 3 maanden, maar gelukkig is het na een paar weken weer over gegaan.

Niet alleen je doen, ook je denken en je gevoel veranderen door het krijgen van een kind. Ik heb nogal een druk hoofd, ben veel aan het psychologiseren en analyseren, maar dat is nu minder.

Een ander effect van het vaderschap is dat ik meer het gevoel heb samen te vallen met mijn werkelijke leeftijd. Voorheen vond ik het getal van mijn leeftijd zo oud klinken. Tegelijkertijd kon ik me behoorlijk druk maken over ouder worden, voelde soms echt stress omdat de tijd zo snel ging. Dat gevoel ben ik nu gelukkig kwijt.’

Waar kom je zelf vandaan?

‘Uit Leek, een plaats met zo’n 10.000 inwoners in de buurt van Groningen. Daar ben ik geboren op 12 januari 1978 en opgegroeid in een traditioneel gereformeerd gezin met 4 kinderen. Ik heb een oudere zus en na mij kwam nog een tweeling (broer en zus).

Je hoort vaak dat mensen last hebben van een gereformeerde opvoeding, maar dat geldt voor mij niet. Ik had een prettige jeugd en heb er goede herinneringen aan. Het was allemaal niet zo heel streng, alleen op zondag mochten we bijvoorbeeld geen tv-kijken. We gingen dan twee keer naar de kerk. Nadeel is wel dat je in een wat gesloten wereldje leeft.

We bezoeken nu een op immigranten georiënteerde kerk in Kanaleneiland, opgezet door een evangelist. Het gaat ons vooral om het sociale aspect. Denisa is van oorsprong moslima, haar opa was imam. Maar tijdens de communistische periode was welk geloof dan ook verboden. Wat betekent dat het alleen, individueel, in huiselijke kring, werd gepraktiseerd.’

Wat kwam er na Leek?

‘Op mijn twintigste ging ik het huis uit, op kamers in Groningen, of ‘De Stad’, zoals wij Groningers zeggen. Daar heb ik Internationale Betrekkingen gestudeerd. Aansluitend vond ik niet direct werk, dus ging ik op zoek naar iets anders. Bij gebrek aan beter werd het de verkoop van beveiligingssystemen. Een flop met een hoed op, zoals mijn oma zou zeggen. Ik had wel meteen iets belangrijks geleerd: ik kan niks met werk waar ik niet in geloof.

Bij Context was ik beter op mijn plek, zeker toen ik vanuit Arnhem in Utrecht kwam wonen, na een stukgelopen relatie. Tegenwoordig werk ik bij ZOA, standplaats Apeldoorn (de afko staat voor Zuid Oost Azië, want oorspronkelijk richtte deze non-profitorganisatie zich op ondersteuning van bootvluchtelingen uit Vietnam en andere Aziatische landen -TV).

We zijn actief in tal van landen waar gewapende conflicten of natuurrampen zijn geweest en helpen mensen een nieuw bestaan op te bouwen. Ik geef trainingen in 6 Afrikaanse landen: Zuid-Soedan, (Noord-)Soedan, Burundi, Congo, Oeganda en Liberia. Zo'n viermaal per jaar reis ik dus af naar Afrika. De trainingen richten zich op het monitoren en evalueren van programma's een van de vier centrale onderwerpen: onderwijs, gezondheidszorg, landbouw, en water & sanitatie. Het gaat dan niet zozeer om het inbrengen van kennis, maar om het groepsproces en het mobiliseren van kennis die er al is.

Met name via microkredieten gebeuren hier mooie dingen, waar de bevolking erg blij mee is. Bewoners leggen zelf geld in, zodat een leenbankje ontstaat. Lenen doen mensen dus van hun eigen *community*. Op macroniveau zie je hier niet zoveel van, op lokaal niveau en in de armste lagen van de bevolking des te meer.'

Het zijn niet bepaald de meest veilige plekken waar je heen gaat, is dat niet riskant?

'Je loopt natuurlijk een zeker, gecalculeerd, risico, maar er wordt heel veel gedaan aan veiligheid. Bovendien zie je niet echt veel van het land zelf. Je bevindt je vooral in

hotels en conferentiecentra, slechts af en toe heb je een 'veldbezoek'. En als het echt onverantwoord is, blijf je thuis.

Toen ik in juli 2014 in Liberia was, trok ebola wereldwijd nog niet echt de aandacht, maar daar was de ziekte het gesprek van de dag. Een hand geven was er niet meer bij, niemand wilde dat. Dat was wel een beetje enerverend. Enger vond ik mijn bezoek aan Darfur (Soedan), toen het kidnappingsrisico zeer hoog was. Gelukkig werd er alles aan gedaan om een overval te voorkomen. Via een telefonisch netwerk waren er voortdurend updates over de lokale situatie. Soms was het gevaar te groot en betekende dat simpelweg dat ik niet op pad mocht. Of ik overbrugde een afstand van 200 meter tussen mijn hotel en de plek waar ik moest zijn per auto. Natuurlijk was ik toen blij weer heelhuids in Nederland aan te komen.

Vroeger was het reizen voor mij de slagroom op de taart, maar dat is veranderd sinds ik vader ben. Ik zou nu liever in Nederland blijven, omdat ik mijn gezinnetje al snel begin te missen. Al die nieuwe dingen van Jennie samen voor het eerst meemaken is zo leuk. Zo was ik in maart twee weken in Oeganda. Veel te lang!'

Het beeld van ontwikkelings-samenwerking is niet per se positief, wat vind je daarvan?

‘Het is wel terecht als je het hebt over de manier waarop het in de neoliberale periode van de jaren tachtig ging. Alles kon, er was nauwelijks controle en er bleef ongetwijfeld veel geld aan allerlei strijkstokken hangen. Maar daarin is inmiddels heel veel veranderd. Nu hebben we zelfs te maken met het andere uiterste: alle details van elk project moeten transparant en evalueerbaar zijn, alles en iedereen wordt gemonitord, gescreend en geaudit. De eisen waaraan een project moet voldoen zijn zo streng geworden! Daarin zijn we een beetje doorgeslagen, waardoor weer nieuwe overheadkosten ontstaan. Maar zeker is dat het geld nu veel beter terechtkomt dan vroeger.

Tegelijkertijd is de manier van werken verbeterd: waar we voorheen meer *top down* – of in vakjargon *outside in* – werkten, is het devies nu om de kracht bij de mensen zelf te zoeken (*inside out*). Daarom ligt het accent op training van lokale ondernemers, leraren, ziekenverzorgers, artsen en boeren. Ook wordt tegenwoordig extra nadruk gelegd op de vraag hoe je de resultaten van een project zo lang mogelijk kunt laten voortleven na je vertrek.’

Ik zie een mooie gitaar, is die van jou?

‘Ja, ik heb een tamelijk fanatieke gitaarperiode gehad, ik zong vooral popliedjes met akkoorden erbij. Af en toe speel en zing ik weer wat voor Jennie, vindt ze leuk. Dat is dan niet meer dan wat amateuristisch gepingel. Niet dat ik professioneel was, maar ik beheerste wel allerlei *finger picking styles*, die klinken leuker dan gewoon aangeslagen akkoorden. Dat ben ik grotendeels verleerd.

Het gitaarspel is recht evenredig afgenomen met mijn groeiend enthousiasme voor het schaken. Majnu zei het al: “Je kunt maar één verslaving tegelijk hebben.” Hij liep toen fanatiek hard, naast het schaken.’

Zie je gitaarspelen en schaken dan als verslavingen?

‘Nou, dat is misschien wat overdreven, maar ik kan behoorlijk obsessief zijn in alles wat ik doe. Vroeger speelde ik darts op behoorlijk hoog niveau. Ik moest stoppen omdat ik een knieblesure kreeg van het almaar scheef staan. Dat zegt wel iets, toch? Verder pingpong ik elke dag in de pauze als ik op mijn werk in Apeldoorn ben. Lezen heb ik ook behoorlijk intensief gedaan, rustig 3, 4 boeken per week.

Schrijven was even een ambitie, maar ik geloof dat 1 op de 10 mensen een boek schrijft of wil schrijven. Er wordt zoveel onzin geproduceerd, daar heb ik niets aan toe te voegen.

Muziek luisteren was nog zo'n monomane bezigheid. Ik ben een groot liefhebber van Bob Dylan, "To Ramona" is mijn lievelingsnummer. Het bleef natuurlijk niet bij luisteren. Ik verzamelde al zijn muziek, verschillende versies, informatie over hem, de teksten, leerde ze uit mijn hoofd enzovoort. Naast Internationale Betrekkingen studeerde ik 'Dylanologie'.

Leonard Cohen en Paul Simon zijn mijn andere singer songwriter-helden. Verder hou ik van bands als REM, Counting Crows, Radiohead en Pearl Jam.'

Waar komt dat vandaan, dat obsessieve?

'Tja, daar vraag je me wat. Misschien komt het doordat ik een typische generalist ben. Jammer daaraan is dat je nooit ergens in excelleert. Ja, dat zou ik wel graag willen. In het schaken gaat me dat natuurlijk evenmin lukken, want ik ben pas op mijn 26ste begonnen. Mijn eerste officiële partij, met klok en notatieformulier, speelde ik in 2004 bij Schaakclub Groningen. Het leuke was dat ik die partij meteen won. Ha, ik kan het blijkbaar al, dacht ik. Mijn

tegenstander kon niet goed schaken en als je nu naar die partij zou kijken, zou je zien dat het van een belabberd niveau was, maar die ene winstpartij is misschien wel de reden dat ik nog steeds schaak. De keer erna speelde ik remise tegen een betere speler, opnieuw een meevaller. Daarna volgde, zoals te verwachten, een lange reeks verliespartijen.'

Hoe kwam je bij De Rode Loper terecht?

'Via Rody Straat, hij was trainer bij mijn volleybalclub. Nog zo'n hobby. Ik werd Rode Loper in april 2011, hij vertrok in diezelfde periode. Toen ik naar Utrecht verhuisde, verdween het schaken een paar jaar naar de achtergrond. Ik heb wel gekeken naar verschillende clubs, maar het had even geen prioriteit. Paul Keres leek me te sterk: ik had geen zin om alleen maar te verliezen. Moira vond ik te ver weg. De Rode Loper leek mij wel een passende club, toen ik Rody erover hoorde. En dat bleek te kloppen!

Mijn eerste partij speelde ik tegen Henk van Lingen, het werd remise. Dat vond ik een bemoedigende uitslag, na 3 jaar geen stuk aangeraakt te hebben. Henk schreef op het forum dat hij remise had gegeven – hij stond inderdaad wel wat beter – en dat ik een aanwinst was voor de middenmoot.

Mijn toenmalige rating, die ik in Arnhem had opgelopen door in de vierde klasse 8,5 uit 9 te scoren, was behoorlijk geflatteerd. Nu, na 4 jaar Rode Loper, zit ik daar iets boven, maar nu kloppen de cijfers wel.'

Gaat je rating omhoog of omlaag sinds je vader bent?

'Almer waarschuwde me dat mijn rating omlaag zou schieten. Maar tot nu toe valt het mee, ik ben zelfs wat gestegen. Dat hangt samen met mijn karakter. Ik ben mentaal niet zo sterk, laat me makkelijk ontmoedigen. Van nature ben van ik bang om te verliezen. Ik weet zelfs niet zeker of ik vooral niet wil verliezen of dat ik echt wil winnen. Daardoor kan ik een gewonnen stelling zomaar uit handen geven, zoals onlangs gebeurde in mijn partij tegen Hans Nijland. Van zo'n verliespartij baal ik wel een paar dagen.

Mijn valkuil is dat ik enorm hard ga studeren en de verwachtingen te hoog opschroef: als ik nu geen

voortgang boek, dan kan ik net zo goed stoppen, denk ik dan. De druk die ik mezelf daarmee opleg is contraproductief.

Het krijgen van een kind relateert dit soort 'zorgen' enorm. Daardoor speel ik nu vrijer en ga ik meer voor de winst in plaats van voor remise te kiezen om maar niet te verliezen. Dat is natuurlijk veel leerzamer. Een van de dingen die ik onlangs heb geleerd is dat je vanuit een betere stelling niet moet forceren als het niet direct lukt een winstvariant te vinden. Hoe vaak heb ik me daar niet op stukgebeten! In dat geval kun je beter consolideren: een rustige zet doen die je stelling verder verbetert of die een zwak stuk versterkt.

Toch heb ik weer mijn jaarlijkse schaakdip gehad. Elk seizoen begin ik goedgehumt en gaat het goed. In januari en februari zak ik in, ik weet niet waarom. Tegen het eind van het seizoen heb ik gelukkig de stijgende lijn weer te pakken.'

Van de bestuurstafel

Geurt van de Wal

De bestuurstafel stond dit keer bij Kees thuis, in Houten. Die heeft de meeste soorten bier in huis, vandaar. Bovendien stelt Kees de agenda op en heeft hij een nieuwe afrit (18 Houten-Oost) laten aanleggen, die loopt van de A12 zo zijn tuin in, goeie actie. Mooie route ook, zo tussen de bloeiende fruitbomen door.

We hadden vijf maanden niet vergaderd, dus er lag een waslijst met punten en puntjes op tafel. Om te beginnen hebben we een datum geprikt voor ons rapidtoernooi. We koersen aan op zaterdag 21 november, noteer maar vast in je agenda. We gaan weer voor een volle bak en een extra fotoprijs van Fred.

Met de goedgevulde clubkas liggen we helemaal op koers zo kon Seth melden, mede dankzij de verhuur van onze digiborden, waarvoor zich Henk inspant. Misschien is het handig de opbrengsten van de borden apart te zetten in een potje, komen we op de ALV op terug. Seth gaat trouwens een wat ruimere planning hanteren bij het opstellen van de nieuwe begroting van de club. In juni hopen we al een eerste

versie te kunnen bespreken in het bestuur, zodat deze tijdig naar de leden kan en we goed voorbereid de ALV in kunnen.

Verder was het goed om te horen dat er geen vertrekplannen zijn onder de bestuursleden, hopelijk vindt de ALV dat ook een goed plan, we zullen zien.

Kees is begonnen met het digitaliseren van de Balans vanaf 1986, zodat alle afleveringen op de website zijn in te zien. Een nobel monnikenwerkje, waarbij hij nog wel wat assistentie gebruiken kan: meld je gerust aan!

Intussen nadert de externe competitie zijn apotheose, dat wil zeggen voor het tweede team. Donderdag 30 april (morgen) moet gewonnen worden van HSG, anders hebben we volgend jaar drie teams in de tweede klasse, dat is wat te veel van het goede. Succes!

Tot slot: leuk om de laatste tijd weer een aantal oude bekenden te zien. Na Ben en Toon heeft nu ook Abderrahim zich weer gemeld, welkom!

Midgetgolf Bilthoven

Julianalaan 282
030-228 1154
0343-457784

www.midgetgolfbilthoven.nl

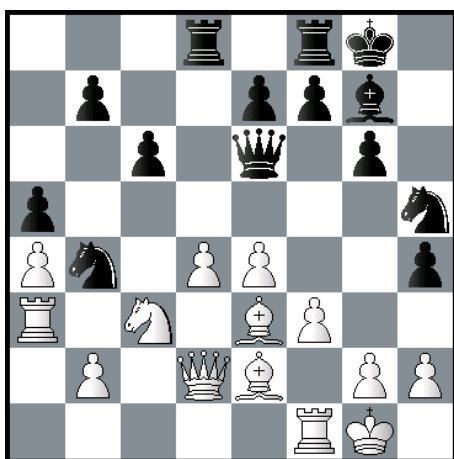
Van april tot oktober van 10 - 22 uur. In oktober de
weekenden geopend van 11 - 18 uur volgens afspraak.

Rode Lopers Combineren – aflevering 9

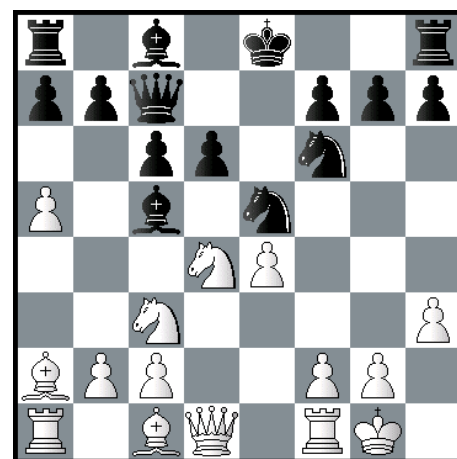
Peter Das

In de negende aflevering van Rode Lopers combineren wordt komen opnieuw verschillende functies van combineren aan bod. Er wordt wild aangevallen, maar er wordt ook slim verdedigd. De belangrijkste overeenkomst tussen de stellingen is dat er patronen in verborgen zitten die ook in jouw partijen terug zullen komen. Het zijn geen gecomponeerde opgaven of stellingen die alleen grootmeesters tegenkomen, nee ze komen uit onze eigen schaakpraktijk!

Zoals gebruikelijk lopen de opgaven in moeilijkheidsgraad op. We beginnen met een stelling waarvan je de oplossing in een paar tellen zou moeten zien, maar naarmate je vordert, zul je toch aanzienlijk meer tijd nodig hebben.

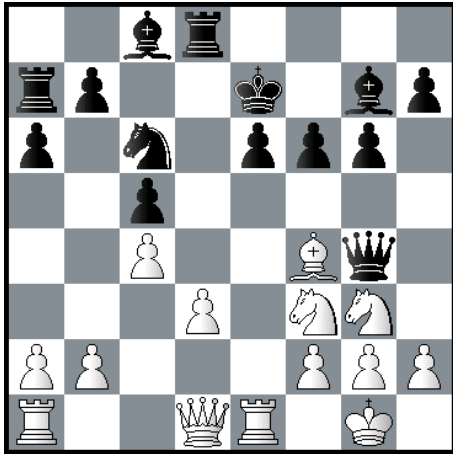
Stelling 1 Zwart aan zet

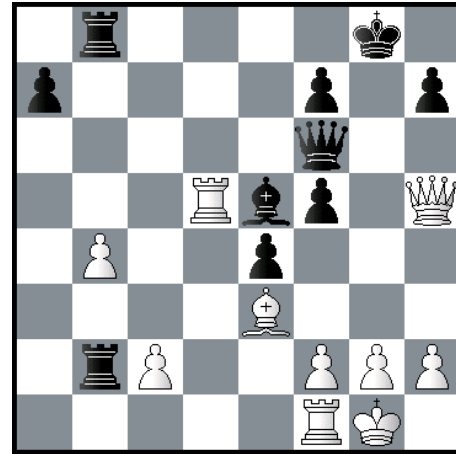
Stelling 2 Zwart aan zet

Hofleveranciers voor deze aflevering waren Peter Hoogakker en (niet voor het eerst) Timo Können. Peter en Timo stuurden hun combinaties al voor de vorige Balans in, maar vanwege de Tata-afleveringen zijn ze even op de parkeerplaats blijven staan.

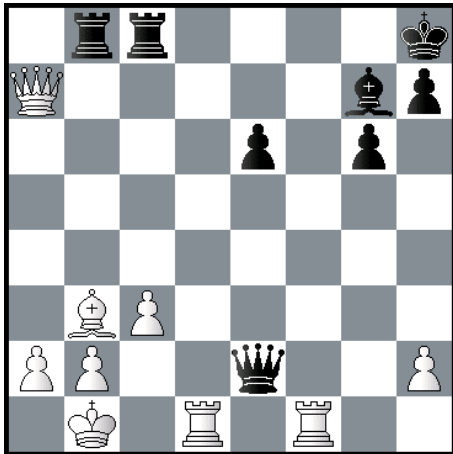
Alle Rode Lopers worden weer opgeroepen om het voorbeeld van Peter en Timo te volgen. Heb jij dus in een van je recente of minder recente partijen een mooie combinatie gezien en lijkt jou een vermelding in de balans ook wel leuk, stuur ze dan (met oplossing) in pgn of FEN formaat op naar drlcombinaties@gmail.com. De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

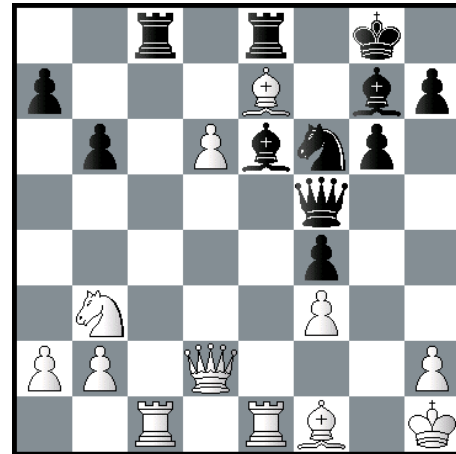
Stelling 3 Wit aan zet

Stelling 4 Wit aan zet

Stelling 5 Zwart aan zet
na 1.c3?! maakt remise

Stelling 6 Wit aan zet

Oplossingen achterin de Balans

Visualisatie oefening

Jos Heesen

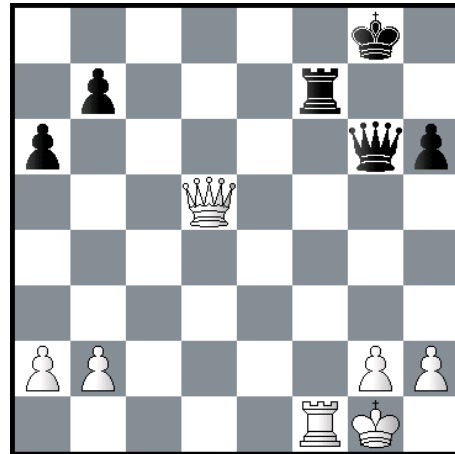
Zoals al elders in deze Balans aangegeven zijn onderstaande oefeningen uit het boek “Chess Visualization – book 1” van Ian Anderson.

Bij elk diagram is het de bedoeling de aangegeven serie zetten te visualiseren en de vraag te beantwoorden die over de gevisualiseerde stelling (ontstaan na de zettenreeks) gaat.

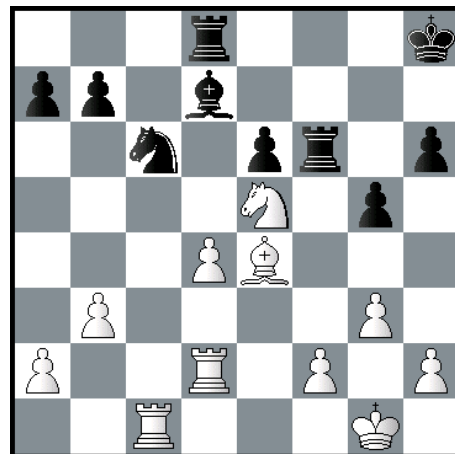
Die vraag gaat over de resterende materiaalverhouding. De materiaalverhouding wordt aangegeven door een netto omschrijving: bijvoorbeeld als in de gevisualiseerde stelling wit een toren en twee pionnen heeft en zwart een looper en drie pionnen, dan is de materiaalverhouding Toren tegen Loper en pion.

De oefeningen zijn oplopend in plydiepte, te beginnen met 4 ply en eindigend met 9 ply. Om in te schatten waar jouw “Ply Depth Barrier” ligt, moet je voor jezelf een cijfer geven voor de helderheid waarmee je de eindstelling (na het visualiseren van de zettenreeks) voor je ziet: bijvoorbeeld een “1” voor compleet duidelijk, een “2” voor bijna duidelijk, een “3” voor niet zo duidelijk en een “4” voor eigenlijk geen idee. Uit de combinatie van

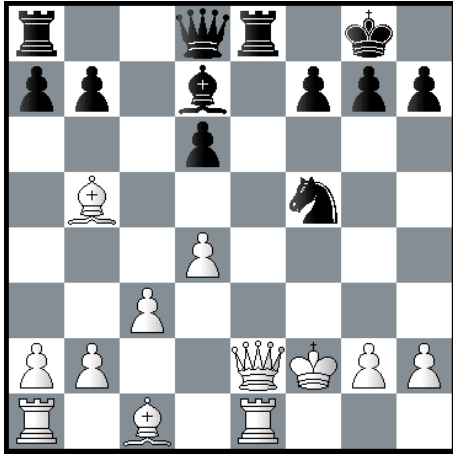
plydiepte van de oefening en de helderheid van je visualisatie kun je nagaan waar je “Ply Depth Barrier” ligt. De antwoorden staan elders in deze Balans. Succes!

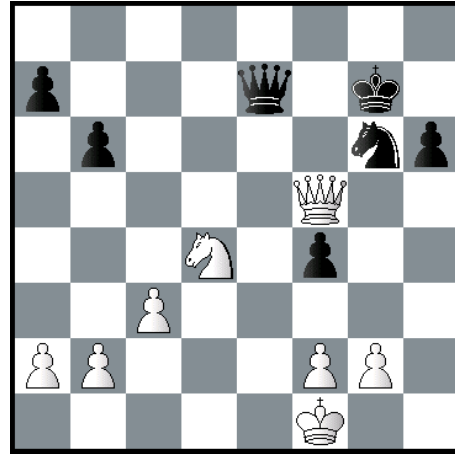
A: 4 ply Visualiseer de stelling na 34.Dxf7 Dxf7 35.Txf7 Kxf7. Wat is de materiele balans?

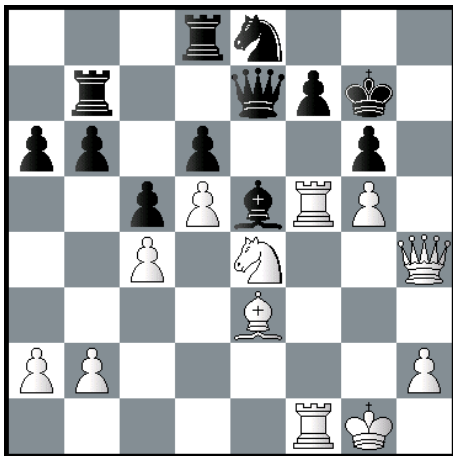
B: 5 ply Visualiseer de stelling na 27.Lxc6 Lxc6 35.Pxc6 bxc6 36.Txc6. Wat is de materiele balans?

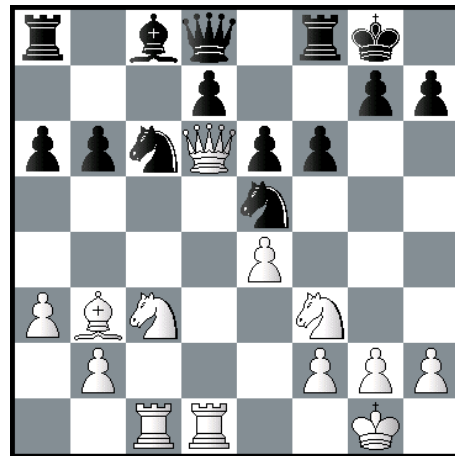
C: 6 ply Visualiseer de stelling na 19.Dxe8 Lxe8 20.Txe8 Dxe8 36.Lxe8 Txe8. Wat is de materiele balans?

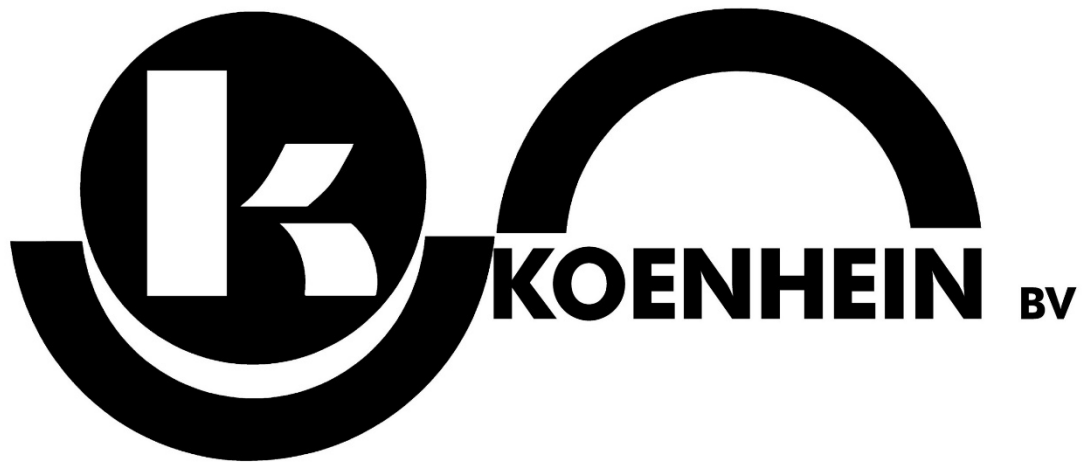
E: 8 ply Visualiseer de stelling na 49.Pe6+ Kh7 50.Pxf4 De8 51.Dxg6 Dxg6 52.Pxg6 Kxg6. Wat is de materiele balans?

D: 7 ply Visualiseer de stelling na 27.Pf6 Lxf6 28.gxf6 Pxf6 29.Dxf6 Dxf6 30.Txf6. Wat is de materiele balans?

F: 9 ply Visualiseer de stelling na 17.Pxe5 fxe5 18.Lxe6 Kh8 19.Lxd7 Lxd7 20.Dxd7 Dxd7 21.Txd7. Wat is de materiele balans?

**LOODGIETERS-
VERWARMINGS-
EN DAKBEDEKKERSBEDRIJF**

**Ridderschapstraat 8
3512 CP Utrecht
Tel: 030 - 231 71 71
030 - 236 88 93**

Oplossingen Rode Lopers combineren – aflevering 9

Stelling 1: Peter Das – Jan Prins

Interne competitie DRL, 08.04.2015

18... Lxd4! wint een belangrijke centrumpion **19. Lxd4 c5**

Stelling 2: Mitchel Wallace – Peter Hoogakker

Interne competitie DRL, 28.01.2015

11... Lxh3! wint een pion. Wit kan niet terugnemen vanwege **12. gxh3 Lxd4** met stukwinst vanwege **13. Dxd4 Pf3+**

Stelling 3: Peter Hoogakker – Haitham Al-Haider

DRL1 – Soest 2, 14.01.2015

1. Le3! is het sterkst. Deze zet zorgt voor een dubbele dreiging: zowel **2.Lc5+** (wint een kwal en een pion) als **2.h3** (wint de Dame). Zwart moet dus wat aan het laatste doen: **1... e5 2. Lxc5+**

Overigens waren er meerdere sterke zetten in deze stelling. Als je **1.Lc7!** **e5** (verplicht vanwege de dreiging **2.Te4** of **2.h3**) **2.Lxc7** gevonden hebt mag je ook tevreden zijn, en eveneens **1.Ld6+!** **K/Txd6 2.Te4!** en **1.Te4** (met hetzelfde idee, maar dan omgekeerd) zijn waarschijnlijk goed genoeg voor een gewonnen stelling.

Stelling 4: David Knight – Timo Können

Interne competitie DRL, 28.01.2015

25. Txe5! werd helaas voor hem door David gemist. **25... Dxe5 26. Dg5+ Dg7** (**26.Kf8** of **Kh8 27. Lf4** kost een toren.) **27. Dxd7+ Kxd7 28. Ld4+** en wit houdt een stuk meer over. Timo merkt terecht op dat dit

niet de eerste ontdekking van de computer in deze rubriek is.

Misschien zou het passender zijn om de rubriek 'Rode Lopers falen bij het combineren' te noemen, aldus Timo.

Stelling 5: Henk Weenink – Henk Dissel

Wit heeft zojuist **c3** gespeeld. Kan zwart hier gebruik van maken? **28... De4+!** Niet alleen schaak, maar ook controle van veld **a8. 29. Lc2** (**29. Ka1 Txb3 30. axb3 Ta8** Wit krijgt nu 2 torens voor de dame **31. Tf7 Txa7+ 32. Txa7 Pa3 2... h5 33.Td8+ Kh7 34. Tdd7 Dh1+ 35. Ka2 Dxd2 36. Txg7+ Kh6** hebben beide spelers vrijpionnen. Remise lijkt de meest waarschijnlijke uitslag.) **29...**

Txb2+! Deze krachtzet forceert remise **30. Kxb2 Db4+** Maakt gebruik van de aanwezigheid van de zwarte looper **31. Lb3 Lxc3+ 32. Kb1 De4+ 33. Lc2** (**33. Kc1?? Ld4+** en wit gaat mat) **33... Db4+ 34. Lb3** (**34. Kc1 Db2#**) **34...De4+** met eeuwig schaak. In de partij miste zwart deze mogelijkheid. Hij sloeg op **h2** en verloor de partij.

Stelling 6: Cees Visser – Timo Können

Tata steel chess voor journalisten, 16.01.2015

25. Pd4! ligt voor de hand. **25... Dd5** maar zo makkelijk als het op het eerste gezicht lijkt, is het niet want wit zwart lijkt een stuk terug te winnen: **26. Txe6 Txc1 27. Dxc1 Dxd4** echter, wit heeft hier **28. Lxf6!** wat aan het begin van de combinatie

natuurlijk moeilijk te zien was. **28...**
Lxf6! 29. Txe8+ en wit wint de
Toren. Overigens speelde wit in de
partij 28. Dc4 wat ook genoeg was

voor de winst, bijvoorbeeld 28...
Dxc4 29. Lxc4 Pd7 30. Te2+ Kh8
31. Lb5 1-0

Oplossingen Visualisatie oefeningen

- A: wit heeft een pion meer.
- B: wit heeft twee pionnen meer.
- C: materieel staat het gelijk.
- D: wit heeft een looper voor een pion.
- E: wit heeft twee pionnen meer.
- F: wit heeft een pion meer.

The advertisement is contained within a rectangular border. On the left side, there is a black and white photograph of a brick building entrance. Above the door is a sign that reads 'BUURTHUIS "SPIRIT" 1961 2001'. To the right of the door is a small decorative symbol. The right side of the advertisement contains text in a bold, stylized font for the event name, followed by details about the tournament's schedule and location. A diagonal banner at the bottom right of the text area states the entrance fee. At the very bottom, the website URL is provided.

Hot-Spirit!
Snelschaaktoernooi op de
3de Vrijdagavond van de maand...
Abel Tasmanstraat 88 b Utrecht (Lombok)

Zaal open:	20.00 u.
Start ronde 1:	20.30 u.
Eindigt rond:	23.30 u.
Speeltempo:	7 min pp

Entree 1 euro!

www.hotspirit.nl